

Nikulainen, Tuomo; Salminen, Hannele; Ylä-Anttila, Pekka

Working Paper

Ammattikorkeakoulujen asema ja uudistuminen: Taustakyselyn tuloksia

ETLA Discussion Papers, No. 1231

Provided in Cooperation with:

The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA), Helsinki

Suggested Citation: Nikulainen, Tuomo; Salminen, Hannele; Ylä-Anttila, Pekka (2010) :
Ammattikorkeakoulujen asema ja uudistuminen: Taustakyselyn tuloksia, ETLA Discussion Papers,
No. 1231, The Research Institute of the Finnish Economy (ETLA), Helsinki

This Version is available at:

<https://hdl.handle.net/10419/44554>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Die Dokumente auf EconStor dürfen zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden.

Sie dürfen die Dokumente nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, öffentlich zugänglich machen, vertreiben oder anderweitig nutzen.

Sofern die Verfasser die Dokumente unter Open-Content-Lizenzen (insbesondere CC-Lizenzen) zur Verfügung gestellt haben sollten, gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der dort genannten Lizenz gewährten Nutzungsrechte.

Terms of use:

Documents in EconStor may be saved and copied for your personal and scholarly purposes.

You are not to copy documents for public or commercial purposes, to exhibit the documents publicly, to make them publicly available on the internet, or to distribute or otherwise use the documents in public.

If the documents have been made available under an Open Content Licence (especially Creative Commons Licences), you may exercise further usage rights as specified in the indicated licence.

Keskusteluaiheita – Discussion papers

1231

Tuomo Nikulainen – Hannele Salminen –
Pekka Ylä-Anttila

AMMATTIKORKEAKOULUJEN ASEMA

JA UUDISTUMINEN

– Taustakyselyn tuloksia

Yhteydenotot: Tuomo Nikulainen, Etlatieto Oy/ ETLA-
Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, Lönnrotinkatu 4 B, 00120 Helsinki.
Puh.: +358 50 548 1336. E-mail: tuomo.nikulainen@etla.fi

NIKULAINEN, Tuomo – SALMINEN, Hannele – YLÄ-ANTTILA, Pekka, AMMATTIKORKEAKOULUJEN ASEMA JA UUDISTUMINEN – Taustakyselyn tuloksia. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 2010, 28 s. (Keskusteluaiheita, Discussion papers, ISSN 0781-6847; No. 1231).

TIIVISTELMÄ: Ammattikorkeakoulujen asemasta ja tehtävistä on viime vuosina keskusteltu paljon. Esillä on ollut muun muassa työnjako ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä, ammattikorkeakoulujen asema Suomen innovaatiojärjestelmässä sekä ammattikorkeakouluverkoston laajuus. Tässä raportissa pyritään tuomaan tähän laadulliseen keskusteluun uusia näkökulmia pohjautuen laajaan verkkokyselyyn. Kyselyn tuloksista voidaan todeta seuraavat keskeisimmät löydökset. Ammattikorkeakoulujen vahvuudeksi koetaan selvästikin koulutustehtävät. Sen sijaan tutkimus- ja kehitystoimintaa ja aluekehitystehtävää ei koeta selviksi vahvuusalueiksi. Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välisen yhteistyön edistäminen koetaan melkein kautta linjan tärkeäksi tavoitteeksi, mutta nykyiset järjestelmät vaikeuttavat vastaajien mielestä merkittävästi yhteistyörakenteiden luomista. Merkittävä osa vastaajista kokee, että ammattikorkeakoulut ovat hieman liikaa yliopistojen toiminta-alueella. Selvästi suurin osa vastaajista näkee, että ammattikorkeakoulujen ylläpitäminen ei kuulu kuntien perustehtäviin. Tämän mukaisesti ammattikorkeakoulujen rahoituksen tulisi kyselyn mukaan siirtyä pois kunnilta ja kokonaan valtion vastuulle. Suurin osa vastaajista – ammattikorkeakoulujen johtoa lukuun ottamatta – näkee, että nykyinen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä ei kannusta resurssien tehokkaaseen käyttämiseen.

AVAINSANAT: ammattikorkeakoulut, ohjaus- ja rahoitusjärjestelmät

NIKULAINEN, Tuomo – SALMINEN, Hannele – YLÄ-ANTTILA, Pekka, THE ROLE AND RENEWAL OF POLYTECHNICS IN FINLAND – results of a background survey. Helsinki: ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 2010, 28 p. (Keskusteluaiheita, Discussion papers, ISSN 0781-6847; No. 1231).

SUMMARY: The role and tasks of polytechnics in Finland have been debated in recent years. These discussions have brought forth questions regarding the division of labour between the polytechnics and universities, the position of polytechnics in the Finnish national innovation system, and the size and distribution of the polytechnic network. This report aims to bring forth new perspectives to this largely qualitative discussion through an extensive quantitative online survey. Based on the survey results the following conclusions can be drawn. A clear area of strength of polytechnics is education. In areas related to research and development, and regional development polytechnics are perceived to be less strong. A clear division of labour between polytechnics and universities is regarded almost universally as an important goal, but the current system is seen to significantly hinder the division of labour and potential collaboration. In addition, a significant share of the respondents saw that polytechnics are too much in the domain of universities. A clear majority of the respondents indicated that municipalities should not be funding polytechnics, and that the funding responsibility should be transferred to the state. The majority of respondents, excluding the management of polytechnics, felt that the current steering and funding system does not encourage the effective use of allocated resources.

KEYWORDS: polytechnics, steering and funding systems, Finland

1. TAUSTAA

Ammattikorkeakoulujen (AMK) asemasta ja tehtävistä on viime vuosina keskusteltu vilkkaasti. On keskusteltu esimerkiksi siitä, mikä on oikea roolijako ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä. Esille on myös tuotu ammattikorkeakoulujen asema Suomen innovaatiojärjestelmässä sekä ammattikorkeakouluverkoston laajuus.

Tässä raportissa¹ keskitytään tarkastelemaan ammattikorkeakoulujen asemaa, hallintoa ja rahoitusta koskevan verkkokyselyn tuloksia. Kyselyn tavoitteena oli mahdollisimman laaja mielipiteiden, kommenttien ja näkemysten kerääminen. Kysely keskittyi neljään teemaan:

- Ammattikorkeakoulujen tehtävät ja rooli koulutusjärjestelmässä
- Koulutuksen tarjonta ja kysyntä sekä AMK -koulutettujen tarve tulevaisuudessa
- Korkeakoulusektorin sisäinen yhteistyö ja työnjako
- Ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä

Kyselyssä selvitettiin eri ammattikorkeakoulukentän toimijoiden näkemyksiä em. teemoista. Vastaajaryhmät olivat seuraavat: ammattikorkeakoulujen johto (mm. rehtorit ja vararehtorit), ylläpitäjäorganisaatiot (ylläpitäjäorganisaatioiden hallitusten jäsenet), ylläpitäjäkunnat (kunnanjohtajat), muut kunnat (kunnanjohtajat), maakuntajohtajat sekä etujärjestöt (mm. työnantaja-, työntekijä- ja opiskelijajärjestöt).

Raportti on jäsennetty seuraavanlaisesti: osiossa 2 käydään läpi kyselyn toteutukseen liittyvät asiat; osiossa 3 tarkastellaan AMK:n roolia Suomen koulutusjärjestelmässä, AMK -koulutuksen kysyntää ja tarjontaa, korkeakoulusektorin sisäistä yhteistyötä ja työnjakoa, sekä AMK:n ohjaus- ja rahoitusjärjestelmää; osiossa 4 vedetään yhteen keskeisimmät kyselyn tulokset.

2. KYSELYN TOTEUTUS

Ammattikorkeakoulujen asemaa ja uudistumista koskeva taustakysely toteutettiin verkkopohjaisena kyselynä syyskuussa 2010. Kyselyn kohteena olivat ammattikorkeakoulujen edustajat, ylläpitäjäorganisaatiot, ylläpitäjäkunnat, muut kunnat, maakuntajohtajat sekä etujärjestöt (työnantaja-, työntekijä- ja opiskelijajärjestöt). Kyselyn vastaajaryhmiä kartoittaessa pyrittiin ottamaan huomioon teemaan liittyvät eri näkökulmat, jotta kaikkien relevanttien toimijoiden näkemykset saataisiin esiin. Kysely lähetettiin 577 henkilölle, joista 41.1% (237 henkilöä) vastasi. Vastausprosenttia voidaan pitää erittäin hyvänä ja aineiston voidaan täten katsoa edustavan koko populaatiosta. Vastaajien määrä kussakin ryhmässä on esitetty Taulukossa 1.

¹ Tämä raportti liittyy Opetus- ja kulttuuriministerin asettamien selvityshenkilöiden (Hannele Salminen ja Pekka Ylä-Anttila) työhön, jossa selvitetään ammattikorkeakoulujen taloudellisen ja hallinnollisen aseman uudistamista (ks. <http://www.minedu.fi/OPM/Tiedotteet/2010/05/ammattikorkeakoulut.html>).

Taulukko 1. Vastaajien lukumäärä ryhmittäin

Ryhmä	Vastaajia	% kaikista vastaajista
Ammattikorkeakoulu	48	20.25
Ylläpitäjäorganisaatio	57	24.05
Ylläpitäjäkunta	31	13.08
Muu kunta	54	22.78
Maakunta	12	5.06
Etujärjestö - opiskelijat	6	2.53
Etujärjestö - palkansaajat	11	4.64
Etujärjestö - työnantajat	18	7.59
Yhteensä	237	100

Kyselyssä pyrittiin määrällisten aineiston lisäksi keräämään myös laadullista tietoa. Tämä laadullisen tiedon keruu mahdollistettiin sallimalla vastaajien kommentoida lähes jokaista kysymystä avoimen vastausosion muodossa. Tässä raportissa keskeisessä osassa ovat kuitenkin määrälliset tulokset ja edellä mainittuja laadullisia tuloksia hyödynnetään myöhemmin.²

Raportissa on esitetty kyselyn keskeisimmät löydökset ja tulokset. Kysely kattaa edellä olevat neljää teemaa laajemminkin. Nämä laajemmat tulokset sekä niihin liittyvät taulukot ovat raportin liitteinä taulukoituna vastaajaryhmittäin.

3. NÄKEMYKSIÄ AMMATTIKORKEAKOULUJEN ASEMASTA JA UUDISTUMISESTA

3.1. Nykytilanne: Ammattikorkeakoulujen tehtävät ja rooli koulutusjärjestelmässä

Ammattikorkeakoulut ovat ammattikorkeakoululain (9.5.2003/351) mukaan osa korkeakoulujärjestelmää ja muodostavat yhdessä yliopistojen kanssa korkeakoulusektorin. Ammattikorkeakoulujen tehtävänä on antaa työelämälähtöistä koulutusta, tehdä työelämää ja aluekehitystä tukevaa ja alueen elinkeinorakenteen huomioon ottavaa soveltavaa tutkimus- ja kehitystyötä sekä taiteellista toimintaa. Tiivistäen voidaan siis sanoa, että ammattikorkeakouluilla on koulutustehtävä, tutkimus- ja kehitystehtävä sekä alueellisen kehittämisen tehtävä. Kysely pyrki selvittämään, miten eri vastaajaryhmät näkivät ammattikorkeakoulujen hoitaneen näitä tehtäviä. Vastaajien näkemykset kustakin osa-alueesta on esitetty alla Taulukossa 2.

² Laadullisia tuloksia nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien vahvuuksista, heikkouksista, mahdollisuuksista ja uhista (SWOT) on tiivistetty Liitteisiin 19-24.

Taulukko 2. AMK:n kyky hoitaa annetut tehtävät

Kysymys: Miten hyvin ammattikorkeakoulut mielestäsi hoitavat tehtävänsä seuraavilla osa-alueilla?

Koulutus

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	0%	0%	17%	83%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	2%	26%	72%	57
Ylläpitäjäkunta	0%	6%	42%	52%	31
Muu kunta	0%	4%	59%	37%	54
Maakunta	0%	0%	25%	75%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	83%	17%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	9%	82%	9%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	0%	89%	11%	18
Yhteensä	0%	3%	43%	55%	237

Tutkimus ja kehitys

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	0%	19%	65%	17%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	12%	67%	18%	57
Ylläpitäjäkunta	0%	35%	45%	16%	31
Muu kunta	0%	26%	51%	6%	53
Maakunta	0%	8%	75%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	50%	50%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	18%	55%	27%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	12%	53%	24%	0%	17
Yhteensä	2%	26%	55%	11%	235

Aluekehitys

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	0%	8%	60%	31%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	25%	51%	23%	57
Ylläpitäjäkunta	3%	33%	50%	13%	30
Muu kunta	13%	26%	45%	11%	53
Maakunta	0%	17%	58%	25%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	67%	33%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	18%	73%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	29%	47%	6%	17
Yhteensä	4%	24%	52%	18%	234

Koulutuksen osalta voidaan todeta, että AMK:n on kautta linjan katsottu hoitaneen tehtävää melko tai erittäin hyvin. Vastaajien näkemyksissä on kuitenkin vähäistä hajontaa siten, että myönteisin kuva AMK:n koulutustehtävän hoitamisesta on ammattikorkeakoulujen johdolla, ylläpitäjillä ja maakunta-johtajilla, kun taas kuntien edustajat ja etujärjestöt kokevat asian olevan hoidettu hieman heikommin.

Tutkimus- ja kehitystoiminnan kohdalla vain pieni osa vastaajista kokee ammattikorkeakoulujen hoitavan tämän tehtävänsä erittäin hyvin. Pääasiallisesti nähdään, että kyseinen tehtävä on hoidettu melko hyvin, mutta eri vastaajaryhmien välillä on selvää hajontaa. Kaikkein positiivisimmat arviot tulevat AMK:n ja ylläpitäjäorganisaatioiden edustajilta, kun taas kuntien edustajat ovat hieman pessimistisempiä asian suhteen. Kaikkein negatiivisin mielikuva asiasta on palkansaaja- ja työnantajajärjestöillä,

joista selvä enemmistö näkee, että ammattikorkeakoulut ovat hoitaneet t&k&i -tehtävää melko tai erittäin huonosti.

Aluekehitykseen ammattikorkeakoulujen koetaan osallistuvan melko hyvin. Erityisesti ammattikorkeakoulujen johdon, ylläpitäjien ja ylläpitäjäkuntien näkemys aluekehitystehtävän hoitamisesta on positiivinen. Toisaalta merkittävä osa muista kuin ylläpitäjäkunnista sekä etujärjestöistä kokee, että AMK:t ovat aluekehitystehtävän hoitamisessa onnistuneet melko heikosti.

Yhteenvedona kaikista kolmesta osa-alueesta voidaan todeta, että eri vastaajaryhmien välillä on selviä näkemuseroja siitä kuinka hyvin AMK:t hoitavat niille määritellyt tehtävät. AMK:lla, ylläpitäjillä, ylläpitäjäkunnilla sekä maakuntajohtajilla on selvästi positiivisempi mielikuva ammattikorkeakouluista kuin muilla kunnilla tai etujärjestöillä.

3.2. Koulutuksen tarjonta ja kysyntä sekä AMK -koulutettujen tarve tulevaisuudessa

Koulutustarvetta koskevien ennakkointien mukaan koulutuskapasiteetin ylitarjontaa tai liikakoulutusta on edelleen rakenteellisista uudistuksista huolimatta monilla koulutusaloilla.³ Samoin monien koulutusalojen ja toimipisteiden vetovoima opintoihin hakeutuvien keskuudessa on heikko. Vuoden 2010 kevään haun perusteella oli runsaat 70 sellaista koulutusohjelmaa, joissa aloituspaikkoja on enemmän kuin ensisijaisia hakijoita. Sekä koulutettujen kysyntää koskevien ennakkointien että vetovoimaisuutta koskevien tietojen perusteella voidaan arvioida, että koulutuksen tarjontaa tulisi ilmeisesti vähentää. Kyselyssä kartoitettiin vastaajien näkemyksiä siitä, onko tämä ylipäättään tarpeellista ja jos on, niin miten koulutuspaikkojen määrää tulisi pienentää. Vastaajien näkemykset on koottu taulukkoihin 3 ja 4.

Taulukko 3. Ei-vetovoimaisuuteen reagoiminen

Kysymys: Pitäisikö ei-vetovoimaisten koulutusohjelmien ja/tai aloituspaikkojen määrää vähentää?

Ryhmä	Ei lainkaan	Koulutusohjelmia tulisi vähentää	Aloituspaikkoja tulisi vähentää	Kumpiakkin tulisi vähentää	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	2%	23%	17%	54%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	7%	25%	25%	40%	57
Ylläpitäjäkunta	3%	29%	26%	42%	31
Muu kunta	4%	28%	24%	39%	54
Maakunta	8%	17%	8%	58%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	0%	100%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	18%	0%	82%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	17%	0%	72%	18
Yhteensä	4%	24%	19%	50%	237

Selvä enemmistö näkee, että sekä koulutusohjelmien että aloituspaikkojen määrää pitäisi vähentää. Tosin sekä ammattikorkeakoulujen edustajat että ylläpitäjät kokevat muita vastaajaryhmiä selvemmin, että pelkästään jommankumman vähentäminen on riittävä toimenpide.

³ Koulutus ja tutkimus 2007–2012. Kehittämissuunnitelmassa asetettujen vuoden 2012 koulutustarjonnan tavoitteiden väliarviointi Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä 2009:34

Taulukko 4. Vähennysten kohdentaminen

Kysymys: Jos koet, että vähennyksiä tulisi tehdä, niin miten ne mielestäsi tulisi kohdentaa?

Ryhmä	Tasaisesti koko maassa	Ensisijaisesti missä veto-voimaisuus pienin	En koe, että vähennyksiä tulisi tehdä	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	23%	65%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	25%	64%	5%	55
Ylläpitäjäkunta	33%	63%	0%	30
Muu kunta	35%	58%	4%	52
Maakunta	50%	30%	20%	10
Etujärjestö - opiskelijat	67%	33%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	91%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	6%	72%	0%	18
Yhteensä	28%	62%	3%	230

Selvä enemmistö vastaajista kokee, että vähennysten tulisi kohdistua ensisijaisesti sinne missä veto-voimaisuus on pienin. Tästä poiketen maakuntajohtajat ja opiskelijajärjestöt näkevät, että vähennykset tulisi tehdä tasaisesti koko maassa, ei ensisijaisesti siellä missä veto-voimaisuus on pienin.

Koulutustarpeet muuttuvat koko ajan ja joiltakin aloilta valmistuneiden kysyntä on laskemassa, kun taas toisilla aloilla kysyntä on kasvamassa. Työvoiman kysyntää koskevat arviot (esim. Kehittämisuunnitelman väliarviointi - OPM 2009:34) osoittavat, että tietyillä aloilla on koulutuksen aloittaneita työvoiman ennustettua kysyntää enemmän. Toisaalta on aloja, joilla opiskelijoita ja aloituspaikkoja on ennustettua työvoiman kysyntää vähemmän. Vastaajilta kysyttiin, pitäisikö koulutuspaikkojen määrää rajoittaa valtakunnallisesti tai alueellisesti (Taulukko 5) ja toisaalta, mitkä olisivat oikeat mekanismit edistää koulutusta ennakoituilla kasvualoilla (Taulukko 6).

Taulukoissa esitetään vain koko vastaajajoukon näkemykset, sillä vastaajaryhmien välillä ei ollut kovin merkittäviä eroja (ks. raportin lopussa olevat liitetaulukot).

Taulukko 5. Koulutusohjelmien ja koulutuspaikkojen rajoittaminen

Kysymys: Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Pitäisikö koulutusohjelmien ja/tai koulutuspaikkojen määrä seuraavilla aloilla ...

	Pitää ennallaan	Rajoittaa valtakunnallisesti	Ei, alueellinen tai AMK:n harkinta riittää
Kulttuuriala	4%	73%	23%
Kuntoutus ja liikunta	31%	31%	39%
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	24%	35%	42%
Tieto- ja tietoliikennetekniikka	23%	40%	38%
Tuotantotalous	27%	31%	42%
Viestintä- ja informaatio	11%	58%	32%

Valtaosa vastaajista – vastaajaryhmästä riippumatta – näkee, että viestintä- ja kulttuurialojen koulutustarjontaa tulisi vähentää valtakunnallisesti, alueellinen tai ammattikorkeakoulukohtainen harkinta ei ole riittävää.

Taulukko 6. Toimenpiteet kasvavilla koulutusaloilla

Kysymys: Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Pitäisikö koulutusohjelmien ja/tai koulutuspaikkojen määrä seuraavilla aloilla ...

	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta muulla tavalla	Lisätä aloituspaikkoja	Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	34%	43%	22%	9%
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	22%	48%	14%	18%
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	24%	48%	25%	10%
Maatilatalous	37%	41%	9%	17%
Vapaa-aika ja nuorisotyö	26%	43%	17%	19%

Suosituimmat toimenpiteet kasvualojen koulutuksen edistämiseksi näyttävät olevan erityisesti veto-voimaisuuden lisääminen sekä koulutuksen kokoaminen isompiin kokonaisuuksiin. Osa vastaajista ei kuitenkaan näe tarvetta minkäänlaisille toimenpiteille.

3.3. Korkeakoulusektorin sisäinen yhteistyö ja työnjako

Korkeakoulupolitiikan eräänä tavoitteena on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyön lisääminen ja työnjaon selkeyttäminen. Erimuotoista yhteistyötä on luotu jo useille alueille, joilla on sekä yliopisto (yliopistoja) että ammattikorkeakoulu (ammattikorkeakouluja). Yhteistyön muodot kuitenkin vaihtelevat suuresti ja sen pelisäännöt ovat vasta muotoutumassa. Kyselyssä kartoitettiin vastaajien näkemyksiä yhteistyön lisäämisen ja työnjaon selkeyttämisen tavoitteesta (Taulukko 7).

Taulukko 7. Yhteistyön lisääminen ja työnjaon selkeyttäminen

Kysymys: Oletko tavoitteesta...

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	6%	2%	27%	65%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	12%	2%	33%	53%	57
Ylläpitäjäkunta	19%	3%	35%	42%	31
Muu kunta	11%	9%	41%	39%	54
Maakunta	0%	0%	17%	83%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	33%	67%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	9%	18%	64%	11
Etujärjestö - työnantajat	17%	0%	22%	56%	18
Yhteensä	11%	4%	32%	53%	237

Selvä enemmistö vastaajista on yhteistyön lisäämisen ja työnjaon selkeyttämisen tavoitteesta melko tai täysin samaa mieltä. Kuntien ja ylläpitäjäorganisaatioiden edustajat suhtautuvat tavoitteeseen muita varauksellisemmin, mutta heistäkin selvä enemmistö tukee tavoitetta.

Tavoitteesta ollaan yksimielisiä, mutta toteuttaminen nähdään selvästi ongelmallisempana (Taulukko 8). Lähes puolet vastaajista arvioi, että nykyiset hallinto- ja rahoitusjärjestelmät vaikeuttavat merkittävästi yhteistyörakenteiden luomista. Työntekijä- ja työnantajaorganisaatioiden edustajista selvä enemmistö on tätä mieltä. Ylläpitäjäkuntien edustajat puolestaan näkevät yhteistyörakenteiden luomi-

sen selkeästi helpompana kuin muut. Kuitenkin vain harvat vastaajat kokivat, ettei muutoksia tarvita, ja että nykyjärjestelmässä yhteistyörakenteita on verraten helppo luoda.

Taulukko 8. Yhteistyörakenteiden luomisen haasteellisuus

Kysymys: Pidätkö yhteistyörakenteiden luomista...

Ryhmä	Verraten helppona nykyisten ohjaus- ja rahoitusjärjestelmien puitteissa	Pieniä muutoksia on tarpeen tehdä nykyisiin järjestelmiin	Nykyiset järjestelmät vaikeuttavat merkittävästi yhteistyörakenteiden luomista	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	15%	31%	48%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	9%	41%	39%	56
Ylläpitäjäkunta	23%	33%	33%	30
Muu kunta	8%	36%	45%	53
Maakunta	8%	42%	50%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	50%	50%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	20%	60%	10
Etujärjestö - työnantajat	0%	28%	67%	18
Yhteensä	10%	35%	45%	233

Keskeinen potentiaalisen yhteistyön alue on tutkimus- ja kehitys- ja innovaatiotoiminta, jossa yliopistoilla ja ammattikorkeakouluilla on oma, toisistaan poikkeava roolinsa. Ammattikorkeakoulujen tehtävä on harjoittaa soveltavaa ja alueen kehittämistä tukevaa tutkimusta ja kehittämistoimintaa, yliopistot keskittyvät kansainvälisesti ja kansallisesti merkittävään tutkimukseen. Raja yliopisto- ja ammattikorkeakoulututkimuksen välillä ei kuitenkaan ole yksikäsitteinen. Vastaajilta kysyttiin heidän näkemyksiään työnjaosta ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä: näkevätkö vastaajat, että työnjako on selkeä vai ovatko korkeakoulusektorin toimijat liiaksi toistensa alueilla? (Taulukko 9).

Taulukko 9. Tutkimus- ja kehitystoiminnan samankaltaisuus

Kysymys: Työnjako ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on nykyisellään mielestäni...

Ryhmä	Selkeä	AMK:t tekevät liiaksi samaa kuin yliopistot	Yliopistot tekevät liiaksi samaa kuin AMK:t	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	42%	0%	42%	17%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	27%	43%	9%	21%	56
Ylläpitäjäkunta	35%	48%	3%	13%	31
Muu kunta	20%	52%	2%	26%	54
Maakunta	33%	42%	17%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	33%	33%	33%	6
Etujärjestö - palkansaajat	30%	30%	10%	30%	10
Etujärjestö - työnantajat	11%	72%	0%	17%	18
Yhteensä	28%	38%	14%	20%	235

Runas kolmannes kaikista vastaajista kokee ammattikorkeakoulujen olevan liikaa yliopistojen alueella, kun taas runsas neljännes kokee työnjaon olevan selkeä. Tarkasteltaessa vastauksia ryhmäkohtaisesti nähdään selkeitä eroja vastaajaryhmittäin. AMK:n edustajat kokevat työnjaon olevan selkeä tai että yliopistot tekevät liiaksi samaa kuin he itse. Tämä näkemys poikkeaa kuitenkin selkeästi muista näkemyksistä: melkein kaikissa muissa vastaajaryhmissä koetaan AMK:n tekevän liiaksi samaa kuin yliopistot tai että työnjako on selkeä. Itse asiassa, jos katsotaan muuta vastaajajoukkoa kuin ammattikorkeakouluja yhtenä ryhmänä, enemmistö vastaajista on sitä mieltä, että AMK:t tekevät liiaksi samaa kuin yliopistot.

Tutkimustoiminnan roolin hahmottamisen vaikeutta kuvaa se, että melko suuri osa (viidennes) vastaajista ei halunnut tai osannut ottaa kantaa t&k&i -työn roolijakoon.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteistyö ja sen pelisäännöt ovat luonnollisesti vasta muotoutumassa. Pelisääntöjä voidaan luoda keskinäisin sopimuksin tai lainsäädännöllä. Kyselyssä kartoitettiin vastaajien näkemyksiä lainsäädännön tarpeellisuudesta (Taulukko 10).

Taulukko 10. Työnjaon edistäminen lainsäädännöllä

Kysymys: Edellyttääkö yliopistojen ja AMK:n yhteistyö ja työnjaon selkeyttäminen mielestäsi lainsäädännön muutoksia?

Ryhmä	Ei	Kyllä	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	35%	52%	13%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	45%	27%	29%	56
Ylläpitäjäkunta	50%	7%	43%	30
Muu kunta	35%	22%	43%	54
Maakunta	58%	17%	25%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	67%	33%	6
Etujärjestö - palkansaajat	10%	50%	40%	10
Etujärjestö - työnantajat	28%	56%	17%	18
Yhteensä	38%	32%	30%	234

Kovin yhtenäistä kuvaa ei lainsäädännön tarpeellisuudesta saada. Kaikki vastausvaihtoehdot, mukaan lukien "En osaa sanoa", saavat melkein yhtä paljon kannatusta. Selkeästi omaa näkemystään edustavat järjestöt ja ammattikorkeakoulujen johto: kummassakin ryhmässä enemmistö näkee lainsäädännölliset muutokset tarpeelliseksi. Normaali suurempi "En osaa sanoa" -vastausten määrä viittaa myös siihen, että vastaajat eivät välttämättä kokeneet tuntevansa asiaa riittävästi.

3.4. Ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä

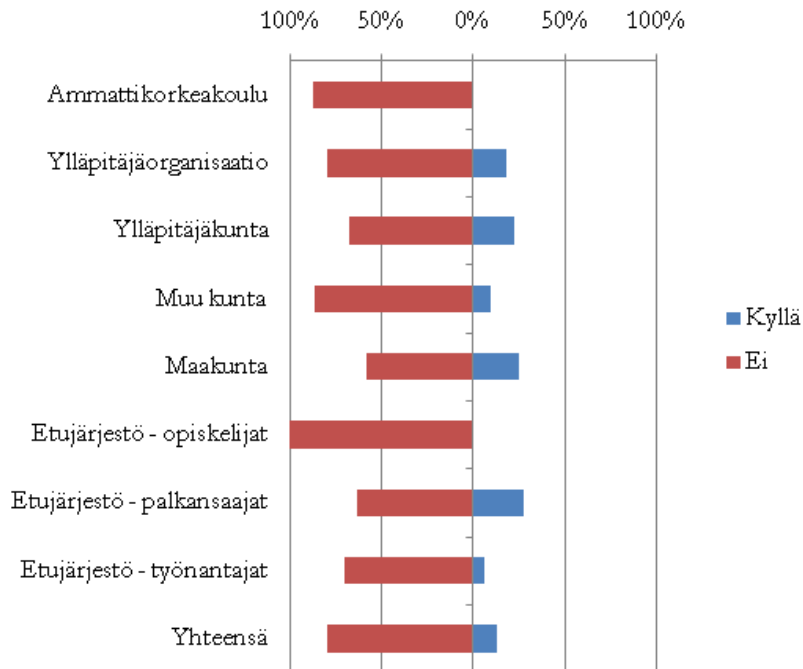
Ammattikorkeakoulujen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeet ovat tämän selvityksen keskeisin teema. Osana kuntien valtionosuusjärjestelmää ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuu on nykyisin sekä kunnilla (osuus 58,11 % vuonna 2009) että valtiolla. Kunnat maksavat valtiolle asukasluvun suhteessa lain määrittämän kuntaosuuden ja valtio maksaa koko rahoituksen suoraan ammattikorkeakoulun ylläpitäjälle. Rahoituksen suuruus määräytyy yksikköhinnan perusteella, joka puolestaan määräytyy aiempien vuosien toiminnan kustannusten mukaan. Ammattikorkeakoulukohtaisesta yksikköhinnasta 70 % määrittyy alakohtaisen opiskelijamäärän mukaan, ja 30 % suoritettujen tutkintojen mukaan. Rahoitusjärjestelmä on siis selkeästi kustannuspohjainen ja vain suhteellisen pieneltä osin tuloksellisuuteen perustuva ja poikkeaa tässä mielessä esimerkiksi yliopistojen rahoituksesta.

Rahoitus- ja ohjausjärjestelmälle on erilaisia vaihtoehtoja riippuen siitä, millaiseksi ammattikorkeakoulujen tehtävä nähdään esimerkiksi osana alueellista ja kuntien kehittämistä tai osana koko korkeakoulusektoria, tai millainen paino tuloksellisuudelle annetaan rahoituksen määräytymisessä.

Kysely kartoitti eri toimijoiden näkemyksiä rahoitukseen liittyvistä perusvaihtoehdoista. Yksi perusjakolinja on, pidetäänkö ammattikorkeakoulupalveluiden tuottamista kuntien tehtäviin kuuluvana.

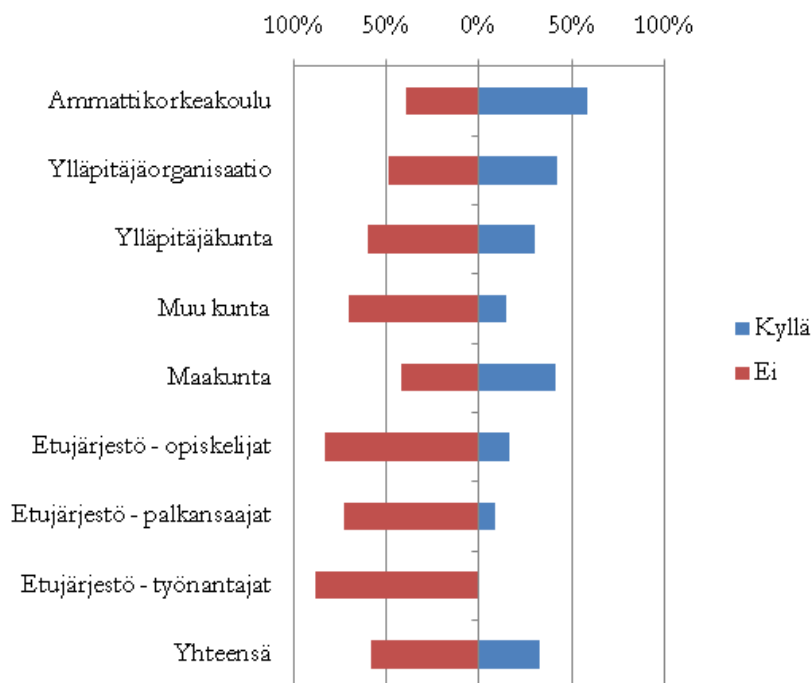
Kuvio 1. Kuntien rooli AMK –järjestelmässä

Kysymys: Kuuluuko mielestäsi korkeakoulutus (AMK) kuntien rahoitettaviin tehtäviin?

Kuvio 2. Rahoitusjärjestelmän kannustavuus resurssien käytössä

Kysymys: Kannustaako nykyinen AMK -rahoitusjärjestelmä mielestäsi riittävän tehokkaaseen resurssien käyttöön?

Kuviosta nähdään selkeä kannanotto, ettei ammattikorkeakoulukoulutus kuulu kunnille. Vastausten samankaltaisuus on muuhun kyselyaineistoon verrattaessa melko poikkeuksellista: eri vastaajaryhmät ovat lähes yksimielisiä.

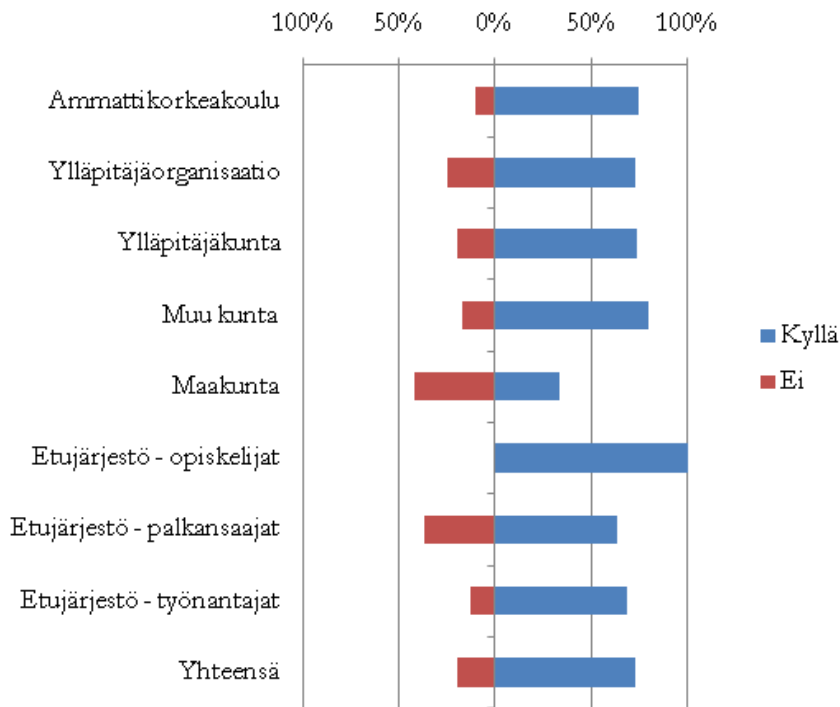
Toinen näkökulma liittyy AMK -rahoitusjärjestelmän kannustavuuteen. Onko nykyinen järjestelmä sellainen, että se kannustaa resurssien tehokkaaseen käyttöön. Vastaajaryhmien mielipiteet ovat raportoitu Kuviossa 2.

Selvä enemmistö vastaajista näkee, että nykyinen rahoitusjärjestelmä ei kannusta resurssien tehokkaaseen käyttöön. Ainoa poikkeus on ammattikorkeakoulujen johto. Maakuntajohtajien näkemykset jakautuvat lähes tasan tehokkuuteen kannustavuuden ja ei-kannustavuuden välillä. Järjestöjen edustajat ovat lähes yksimielisiä siitä, että järjestelmä ei kannusta resurssikäytön tehokkuuteen.

Vastaajat olivat hyvin yksimielisiä siitä, että ammattikorkeakoulupalveluiden tuottaminen ei kuulu kunnan perustehtäviin (Kuvio 1). Tämän näkemyksen vastinpari on, että valtion tulisi ottaa rahoitusvastuu koko AMK -järjestelmästä. Tähän liittyvän kysymyksen vastaukset on raportoitu kuviossa 3. Vastaajat ovat johdonmukaisia: selkeä enemmistö näkee, että rahoitus tulisi siirtää kokonaisuudessaan valtiolle.

Kuvio 3. Valtio AMK -rahoittajana

Kysymys: Nykyisin AMK:n rahoitus tulee sekä valtiolta että kaikilta kunnilta. Pitäisikö tulevaisuudessa koko rahoituksen tulla pelkästään valtiolta?

Ainoa poikkeus vastaajien joukossa ovat maakuntajohtajat, joista niukka enemmistö ei näe rahoituksen siirtämistä valtiolle oikeana ratkaisuna.

Eri rahoitusvaihtoehtoja kartoitettiin tarkentavalla kysymyksellä siitä, miten suuria muutoksia järjestelmän nähdään vaativan (Taulukko 11). Vastaukset edustavat kaikkia vastaajia (ks. liitteet, joissa vastaajaryhmittäiset tulokset).

Taulukko 11. Mielipiteitä eri rahoitusjärjestelmistä

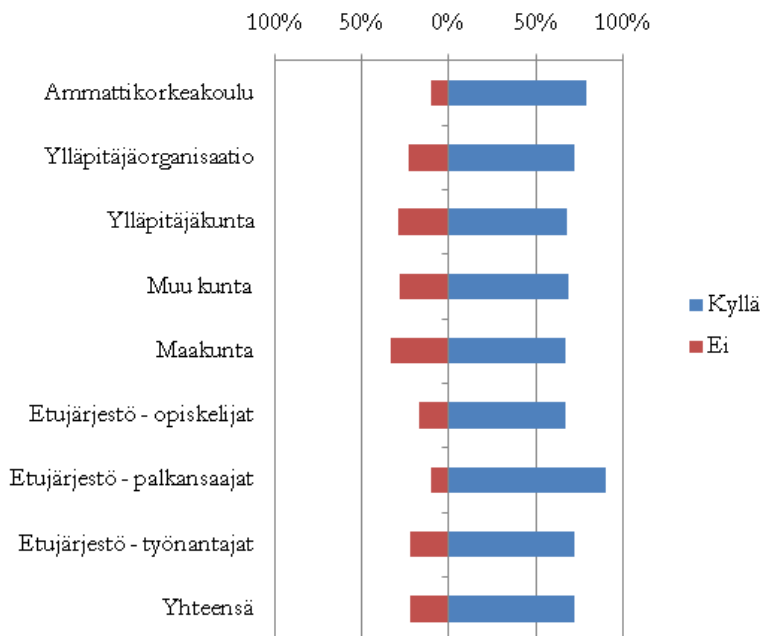
Kysymys: Rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi ja mm. yliopistoyhteistyön helpottamiseksi on esitetty, että ammattikorkeakoulujen rahoituspohjaa tulisi muuttaa. Mitä mieltä olet seuraavien vaihtoehtojen toimivuudesta?

	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	EOS	Vastaajia
Nykyinen järjestelmä toimii hyvin	17%	40%	35%	4%	4%	219
Nykyinen järjestelmä pienin muutoksin toimii hyvin	15%	26%	39%	16%	4%	216
Kuntien, joissa ammattikorkeakoulut sijaitsevat, tulisi vastata suuremmasta osasta rahoituksesta	41%	33%	11%	10%	6%	217
Kuntien rahoitusvelvollisuudesta luovutaan	12%	9%	20%	53%	6%	225

Tulokset osoittavat vastausten johdonmukaisuuden: vastaajista kolme neljännestä on joko täysin tai melko samaa mieltä siitä, että kuntien rahoitusvelvollisuudesta AMK -rahoituksessa tulisi luopua. Kuitenkin myös nykyinen järjestelmä pienin muutoksin saa suhteellisen paljon kannatusta (39 % on melko ja 16 % täysin samaa mieltä). Kannatus on kuitenkin selvästi heikompaa kuin kuntien rahoitusvelvollisuudesta luopumisen.

Kuvio 4. Tuloksellisuusrahoituksen merkitys tulevaisuudessa

Kysymys: Kannatatko tuloksellisuuteen nykyistä enemmän pohjautuvan perusrahoituksen MERKITTÄVÄÄ lisäämistä, jos siirtymäaika on riittävän pitkä ja tuloksellisuusmittareita on riittävästi testattu?

Pääosin kustannuspohjaisen rahoituksen asemesta ammattikorkeakoulujen rahoitus voisi perustua nykyistä enemmän tuloksellisuuteen. Nykyisin erillisen tuloksellisuusrahoituksen osuus ammattikor-

keakoulujen kokonaisrahoituksesta on hyvin pieni. Vastaajilta kysyttiin, kannattavatko he tuloksellisuuteen perustuvan rahoituksen merkittävää lisäämistä (Kuvio 4).

Kuvion 4 pohjalta on selvää, että vastaajat kautta linjan kokevat hyvänä asiana, jos tuloksellisuus rahoituskriteerinä kasvaa. Vaikka vastaajaryhmien kesken on pieniä näkemuseroja, kaikissa ryhmissä positiivisesti asiaan suhtautuvia on selvästi yli 60% vastaajista.

4. YHTEENVETO

Tämän raportin tarkoituksena on tuottaa taustamateriaalia selvitykseen koskien ammattikorkeakoulujen taloudellista ja hallinnollista asemaa ja sen uudistamista. Selvityksen tueksi tehtiin verkkokysely, joka oli kohdennettu ammattikorkeakoulukentän toimijoille. Laajan ja edustavan kyselyaineiston pohjalta lyhyenä yhteenvetona tuloksista voidaan todeta seuraavat keskeisimmät löydökset.

Ammattikorkeakoulujen selväksi vahvuudeksi koetaan koulutustehtävä. Enemmistö kaikissa vastaajaryhmissä näkee, että AMK:t ovat onnistuneet tässä tehtävässään kohtuullisen hyvin. Sen sijaan t&k&i -tehtävän osalta vastaajien käsitykset eroavat voimakkaasti. AMK:t eivät ilmeisestikään ole löytäneet rooliaan tutkimus- ja innovaatiokentässä. Vastaajien arviot siitä, miten ammattikorkeakoulut ovat onnistuneet aluekehitystehtävän hoitamisessa, hajoavat niin ikään melkoisesti.

Kysely osoitti myös, että lähes kaikki vastaajaryhmät näkivät ongelmia koulutuksen tarjonnan ja kysynnän tasapainossa. Yleinen näkemys oli, että koulutustarjontaa tulisi supistaa erityisesti sieltä missä koulutuksen vetovoimaisuus on vähäistä. Lisäksi haluttiin valtakunnallista ohjausta koulutusaloille, joilla koulutettavien määrät selvästi ylittävät ennakoidun työvoimatarpeen (viestintä- ja kulttuurialat).

AMK:n ja yliopistojen välisen yhteistyön edistäminen koetaan melkein kautta linjan tärkeäksi tavoitteeksi, mutta samalla todetaan, että nykyiset järjestelmät vaikeuttavat merkittävästi yhteistyörakenteiden luomista. Merkittävä osa vastaajista kokee, että AMK:t ovat tutkimus- ja kehittämistoiminnassa liikaa yliopistojen toiminta-alueella. Päinvastoin asian näkevät vain ammattikorkeakoulujen edustajat.

Ylipäätään ammattikorkeakoulujen johto (rehtorit, vararehtorit) näkevät ammattikorkeakoulujen roolin ja aseman erilaisena kuin muut vastaajaryhmät.

Tämän raportin keskeisin teema on eri toimijoiden näkemykset ammattikorkeakoulujen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmästä. Kysely tuotti tästä näkökulmasta arvokasta perustietoa. Vastaajien melkein pä yksimielinen näkemys on, että ammattikorkeakoulujen rahoituksen tulisi siirtyä pois kunnilta ja siirtyä kokonaan valtion vastuulle. Samoin hyvin yksimielisesti koetaan – ammattikorkeakoulujen johtoa lukuun ottamatta – , ettei nykyinen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmä kannusta resurssien tehokkaaseen käyttämiseen. Edelleen vastaajaryhmästä riippumatta nähdään, että tuloksellisuuteen pohjautuvalla rahoituksella tulisi olla selvästi nykyistä keskeisempi asema tulevaisuuden perusrahoituksen määrätymisessä.

Liitteet

LIITE 1

Miten hyvin ammattikorkeakoulut mielestäsi hoitavat tehtävänsä seuraavilla osa-alueilla?

Koulutus

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	EOS	Vastaaaja
Ammattikorkeakoulu	0%	0%	17%	83%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	2%	26%	72%	0%	57
Ylläpitäjäkunta	0%	6%	42%	52%	0%	31
Muu kunta	0%	4%	59%	37%	0%	54
Maakunta	0%	0%	25%	75%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	83%	17%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	9%	82%	9%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	0%	89%	11%	0%	18
Yhteensä	0%	3%	43%	55%	0%	237

Tutkimus ja kehitys

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	EOS	Vastaaaja
Ammattikorkeakoulu	0%	19%	65%	17%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	12%	67%	18%	4%	57
Ylläpitäjäkunta	0%	35%	45%	16%	3%	31
Muu kunta	0%	26%	51%	6%	17%	53
Maakunta	0%	8%	75%	8%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	50%	50%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	18%	55%	27%	0%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	12%	53%	24%	0%	12%	17
Yhteensä	2%	26%	55%	11%	6%	235

Aluekehitys

Ryhmä	Erittäin huonosti	Melko huonosti	Melko hyvin	Erittäin hyvin	EOS	Vastaaaja
Ammattikorkeakoulu	0%	8%	60%	31%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	0%	25%	51%	23%	2%	57
Ylläpitäjäkunta	3%	33%	50%	13%	0%	30
Muu kunta	13%	26%	45%	11%	4%	53
Maakunta	0%	17%	58%	25%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	67%	33%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	18%	73%	0%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	29%	47%	6%	18%	17
Yhteensä	4%	24%	52%	18%	3%	234

LIITE 2

Opetus- ja kulttuuriministeriön korkeakoulupoliittisten linjausten sekä useiden arviointiraporttien mukaan Suomen ammattikorkeakouluverkostoa (samoin kuin yliopistoverkostoa) olisi tiivistettävä merkittävästi vuoteen 2020 mennessä. Tavoite on tiivistetty seuraavasti: ”Suomessa on 2020 enintään 18 pääsääntöisesti vähintään 2500 opiskelijan ammattikorkeakoulua ja ammattikorkeakoulut toimivat entistä harvemmillä paikkakunnilla”

Kuinka hyvin tavoite vastaa pääpiirteittäin OMAA näkemystäni ammattikorkeakoulujen rakenteellisesta kehittämisestä?

Ryhmä	Ei lainkaan	Jossain määrin	Melko hyvin	Erittäin hyvin	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	4%	40%	19%	38%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	16%	35%	32%	18%	0%	57
Ylläpitäjäkunta	26%	32%	26%	16%	0%	31
Muu kunta	37%	31%	17%	13%	2%	54
Maakunta	17%	33%	33%	17%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	33%	33%	33%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	27%	55%	9%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	33%	28%	39%	0%	18
Yhteensä	19%	34%	26%	21%	0%	237

LIITE 3

Tällä hetkellä Suomessa on 25 ammattikorkeakoulua. Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Kuinka monta ammattikorkeakoulua Suomessa on?

Ryhmä	vähemmän kuin					En osaa sanoa	Vastaajia
	18	18	19-20	21-25	yli 25		
Ammattikorkeakoulu	17%	13%	35%	33%	0%	2%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	19%	11%	44%	25%	2%	0%	57
Ylläpitäjäkunta	19%	10%	35%	35%	0%	0%	31
Muu kunta	13%	17%	34%	30%	0%	6%	53
Maakunta	8%	17%	50%	25%	0%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	67%	33%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	36%	27%	27%	9%	0%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	28%	33%	22%	6%	6%	6%	18
Yhteensä	18%	15%	37%	27%	1%	2%	236

LIITE 4

AMK -koulutusta annetaan nykyisin noin 60 paikkakunnalla. Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Kuinka monella paikkakunnalla koulutusta tuolloin annetaan?

Ryhmä	Alle 40 paikka- kunnalla	Noin 40 paikka- kunnalla	41-50 paikkakun- nalla	51-60 paikkakun- nalla	Yli 60 paikka- kuntaa	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	29%	29%	27%	10%	0%	4%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	21%	23%	33%	23%	0%	0%	57
Ylläpitäjäkunta	13%	19%	26%	35%	6%	0%	31
Muu kunta	9%	15%	33%	37%	2%	4%	54
Maakunta	25%	8%	58%	8%	0%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	17%	50%	17%	17%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	36%	18%	27%	18%	0%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	39%	22%	17%	17%	0%	6%	18
Yhteensä	21%	22%	30%	24%	1%	2%	237

LIITE 5

Ammattikorkeakouluissa on tämän vuoden tietojen perusteella runsaat 70 sellaista koulutusohjelmaa, joissa aloituspaikkoja on enemmän kuin ensisijaisia hakijoita. Osa jakautuu eri puolille maata, osa keskittyy (kts. Taloussanommat).

Pitäisikö ei-vetovoimaisten koulutusohjelmien ja/tai aloituspaikkojen määrää vähentää?

Ryhmä	Ei lainkaan	Koulutusohjelmia tulisi			En osaa sanoa	Vastaajia
		vähentää	Aloituspaikkoja tulisi vähentää	Kumpiakin tulisi vähentää		
Ammattikorkeakoulu	2%	23%	17%	54%	4%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	7%	25%	25%	40%	4%	57
Ylläpitäjäkunta	3%	29%	26%	42%	0%	31
Muu kunta	4%	28%	24%	39%	6%	54
Maakunta	8%	17%	8%	58%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	0%	100%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	18%	0%	82%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	17%	0%	72%	11%	18
Yhteensä	4%	24%	19%	50%	4%	237

LIITE 6

Jos koet, että vähennyksiä tulisi tehdä, niin miten ne mielestäsi tulisi kohdentaa?

Ryhmä	Tasaisesti koko maassa	Ensijaisesti sieltä missä vetovoimaisuus pienin	En koe, että vähennyksiä tulisi tehdä	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	23%	65%	0%	13%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	25%	64%	5%	5%	55
Ylläpitäjäkunta	33%	63%	0%	3%	30
Muu kunta	35%	58%	4%	4%	52
Maakunta	50%	30%	20%	0%	10
Etujärjestö - opiskelijat	67%	33%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	91%	0%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	6%	72%	0%	22%	18
Yhteensä	28%	62%	3%	7%	230

LIITE 7

Työvoiman kysyntää koskevat arviot (Kehittämissuunnitelman väliarviointi - OPM 2009:34) osoittavat, että alla olevilla aloilla on koulutuksen aloittaneita ennustettua työvoiman kysyntää enemmän.

Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Pitäisikö koulutusohjelmien ja/tai koulutuspaikkojen määrä seuraavilla aloilla ...

		Ammatti- korkeakoulu	Ylläpitäjä- organisaatio	Ylläpitäjä- kunta	Muu kunta	Maakunta	Etujärjestö - opiskelijat	Etujärjestö - palkansaajat	Etujärjestö - työnantajat	Yhteensä
	Obs	47	55-57	29-31	50-52	12	6	7-8	14-15	224-230
Kulttuuriala	Pitää ennallaan	6%	4%	13%	0%	8%	0%	0%	0%	4%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	68%	70%	74%	79%	67%	50%	100%	80%	73%
	harkinta riittää	26%	26%	13%	23%	25%	50%	0%	20%	23%
Kuntoutus ja liikunta	Pitää ennallaan	30%	33%	40%	27%	8%	50%	43%	21%	31%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	36%	32%	17%	35%	17%	17%	43%	36%	31%
	harkinta riittää	34%	37%	43%	39%	75%	33%	14%	43%	39%
Matkailu-, ravitsemis- ja talousala	Pitää ennallaan	15%	26%	24%	31%	25%	0%	38%	20%	24%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	43%	39%	38%	29%	17%	33%	50%	27%	35%
	harkinta riittää	45%	37%	38%	40%	58%	67%	13%	53%	42%
Tieto- ja tietoliikennetek- niikka	Pitää ennallaan	15%	21%	37%	31%	8%	17%	11%	13%	23%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	47%	46%	30%	33%	42%	17%	78%	33%	40%
	harkinta riittää	40%	33%	33%	37%	50%	67%	11%	60%	38%
Tuotantotalous	Pitää ennallaan	15%	26%	43%	37%	17%	17%	0%	36%	27%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	47%	26%	27%	27%	25%	0%	63%	21%	31%
	harkinta riittää	38%	47%	30%	35%	58%	83%	38%	43%	42%
Viestintä- ja informaatio	Pitää ennallaan	11%	11%	10%	20%	0%	0%	0%	0%	11%
	Rajoittaa valtakunnallisesti Ei, alueellinen tai AMK:n	66%	53%	53%	54%	50%	50%	88%	64%	58%
	harkinta riittää	23%	36%	37%	26%	50%	50%	13%	36%	32%

LIITE 8

Työvoiman kysyntää koskevat arviot (Kehittämissuunnitelman väliarviointi - OPM 2009:34) osoittavat, että alla olevilla aloilla on koulutuksen aloittaneita ennustettua työvoiman kysyntää VÄHEMMÄN.

Ajattele tilannetta 5-10 vuotta tästä eteenpäin. Pitäisikö koulutuspaikkoja...

		Ammatti- korkeakoulu 45-46	Ylläpitäjä- organisaatio 55-56	Ylläpitäjä- kunta 29-31	Muu kunta 51	Maa- kunta 12	Etujärjestö - opiskelijat 6	Etujärjestö - palkansaajat 9-10	Etujärjestö - työnantajat 13-14	Yhteensä 224-227
Ajoneuvo- ja kuljetustekniikka	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	47%	32%	26%	20%	8%	83%	70%	50%	34%
	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta jollain muulla tavalla	44%	43%	45%	39%	58%	17%	30%	50%	43%
	Lisätä aloituspaikkoja Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpi- teisiin	9%	21%	29%	29%	33%	17%	10%	21%	22%
Kotitalous- ja kuluttajapalvelut	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	29%	21%	23%	12%	25%	83%	20%	15%	22%
	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta jollain muulla tavalla	44%	50%	50%	49%	58%	0%	50%	38%	48%
	Lisätä aloituspaikkoja Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpi- teisiin	7%	13%	17%	14%	8%	33%	20%	38%	14%
Kone-, metalli- ja energiatekniikka	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	35%	20%	10%	16%	17%	83%	30%	38%	24%
	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta jollain muulla tavalla	48%	45%	58%	49%	33%	17%	60%	62%	48%
	Lisätä aloituspaikkoja Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpi- teisiin	15%	27%	32%	25%	42%	33%	10%	31%	25%
Maatilatalous	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	39%	45%	43%	20%	33%	50%	44%	31%	37%
	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta jollain muulla tavalla	48%	35%	30%	47%	42%	50%	44%	38%	41%
	Lisätä aloituspaikkoja Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpi- teisiin	2%	9%	13%	10%	17%	0%	0%	23%	9%
Vapaa-aika ja nuorisotyö	Koota isompiin kokonaisuuksiin valtakunnallisesti	33%	23%	31%	27%	17%	17%	20%	15%	26%
	Lisätä näiden alojen vetovoimaisuutta jollain muulla tavalla	50%	39%	48%	39%	33%	17%	60%	38%	43%
	Lisätä aloituspaikkoja Ei ole tarpeen ryhtyä erityisiin toimenpi- teisiin	9%	18%	14%	12%	42%	67%	10%	31%	17%
		15%	25%	10%	24%	8%	0%	10%	31%	19%

LIITE 9

Millä koulutusaloilla AMK-tutkinnon suorittaneista arviot 5-10 vuoden kuluttua olevan MER-
KITTÄVÄÄ työvoimapolua?

Ryhmä	Humanistinen ja kasvatus	Kulttuuri	Luonnontieteet	Luonnonvara ja ympäristö	Matkailu-, ravitsemis- ja talous	Sosiaali, terveys ja liikunta	Tekniikka ja liikenne	Yhteiskuntatieteet sekä liiketalous ja hallinto	Vastaa
Ammattikorkeakoulu	9%	0%	11%	19%	9%	98%	38%	13%	47
Ylläpitäjäorganisaatio	18%	4%	12%	26%	26%	91%	47%	11%	57
Ylläpitäjäkunta	7%	13%	10%	40%	23%	93%	33%	13%	30
Muu kunta	9%	2%	6%	43%	30%	94%	30%	6%	54
Maakunta	8%	0%	8%	50%	25%	100%	50%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	33%	17%	33%	67%	0%	83%	17%	17%	6
Etujärjestö - palkansaajat	13%	13%	13%	25%	38%	75%	25%	25%	8
Etujärjestö - työnantajat	12%	0%	6%	24%	24%	88%	53%	29%	17
Yhteensä	12%	4%	10%	32%	23%	93%	39%	12%	233

LIITE 10

Korkeakoulupolitiikan eräänä tavoitteena on yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen yhteistyön lisääminen ja työnjaon selkeyttäminen.

Oletko tavoitteesta...

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	6%	2%	27%	65%	0%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	12%	2%	33%	53%	0%	57
Ylläpitäjäkunta	19%	3%	35%	42%	0%	31
Muu kunta	11%	9%	41%	39%	0%	54
Maakunta	0%	0%	17%	83%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	33%	67%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	9%	18%	64%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	17%	0%	22%	56%	6%	18
Yhteensä	11%	4%	32%	53%	0%	237

LIITE 11

Pidätkö yhteistyörakenteiden luomista...

Ryhmä	Verraten helppona nykyisten ohjaus- ja rahoitusjärjestelmien puitteissa	Pieniä muutoksia on tarpeen tehdä nykyisiin järjestelmiin	Nykyiset järjestelmät vaikeuttavat merkittävästi yhteistyörakenteiden luomista	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	15%	31%	48%	6%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	9%	41%	39%	11%	56
Ylläpitäjäkunta	23%	33%	33%	10%	30
Muu kunta	8%	36%	45%	11%	53
Maakunta	8%	42%	50%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	50%	50%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	0%	20%	60%	20%	10
Etujärjestö - työnantajat	0%	28%	67%	6%	18
Yhteensä	10%	35%	45%	9%	233

LIITE 12

Työnjako ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välillä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa on nykyisellään mielestäni...

Ryhmä	Selkeä	AMK:t tekevät liaksi samaa kuin yliopistot	Yliopistot tekevät liaksi samaa kuin AMK:t	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	42%	0%	42%	17%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	27%	43%	9%	21%	56
Ylläpitäjäkunta	35%	48%	3%	13%	31
Muu kunta	20%	52%	2%	26%	54
Maakunta	33%	42%	17%	8%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	33%	33%	33%	6
Etujärjestö - palkansaajat	30%	30%	10%	30%	10
Etujärjestö - työnantajat	11%	72%	0%	17%	18
Yhteensä	28%	38%	14%	20%	235

LIITE 13

Edellyttääkö yliopistojen ja AMK:n yhteistyö ja työnjaon selkeyttäminen mielestäsi lainsäädännön muutoksia?

Ryhmä	Ei	Kyllä	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	35%	52%	13%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	45%	27%	29%	56
Ylläpitäjäkunta	50%	7%	43%	30
Muu kunta	35%	22%	43%	54
Maakunta	58%	17%	25%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	67%	33%	6
Etujärjestö - palkansaajat	10%	50%	40%	10
Etujärjestö - työnantajat	28%	56%	17%	18
Yhteensä	38%	32%	30%	234

LIITE 14

Ammattikorkeakoulujen ohjaus- ja rahoitusjärjestelmän uudistamistarpeista on keskusteltu mm. yliopistouudistuksen sekä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen välille tehtyjen tai tekeillä olevien yhteistyörakenteiden vuoksi.

Kuuluuko mielestäsi korkeakoulutus (AMK) kuntien rahoitettaviin tehtäviin?

Ryhmä	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	0%	87%	13%	46
Ylläpitäjäorganisaatio	18%	80%	2%	55
Ylläpitäjäkunta	23%	68%	10%	31
Muu kunta	9%	87%	4%	53
Maakunta	25%	58%	17%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	100%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	27%	64%	9%	11
Etujärjestö - työnantajat	6%	71%	24%	17
Yhteensä	13%	79%	8%	231

LIITE 15

Kannustaako nykyinen AMK -rahoitusjärjestelmä mielestäsi riittävän tehokkaaseen resurssien käyttöön?

Ryhmä	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	58%	40%	2%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	42%	49%	9%	57
Ylläpitäjäkunta	30%	60%	10%	30
Muu kunta	15%	70%	15%	54
Maakunta	42%	42%	17%	12
Etujärjestö - opiskelijat	17%	83%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	9%	73%	18%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	88%	12%	17
Yhteensä	32%	58%	10%	235

LIITE 16

Nykyisin AMK:n rahoitus tulee sekä valtiolta että kaikilta kunnilta. Pitäisikö tulevaisuudessa koko rahoituksen tulla pelkästään valtiolta?

Ryhmä	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Vastaajia
Ammattikorkeakoulu	75%	10%	15%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	73%	25%	2%	56
Ylläpitäjäkunta	74%	19%	6%	31
Muu kunta	80%	17%	4%	54
Maakunta	33%	42%	25%	12
Etujärjestö - opiskelijat	100%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	64%	36%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	69%	13%	19%	16
Yhteensä	73%	19%	8%	234

LIITE 17

Rahoitusjärjestelmän uudistamiseksi ja mm. yliopistoyhteistyön helpottamiseksi on esitetty, että ammattikorkeakoulujen rahoitus pohjaa tulisi muuttua. Mitä mieltä olet seuraavien vaihtoehtojen toimivuudesta?

Nykyinen järjestelmä toimii hyvin

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	EOS	Vastaa jia
Ammattikorkeakoulu	9%	41%	50%	0%	0%	44
Ylläpitäjäorganisaatio	2%	33%	50%	10%	6%	52
Ylläpitäjäkunta	17%	38%	34%	10%	0%	29
Muu kunta	21%	50%	23%	0%	6%	48
Maakunta	8%	42%	50%	0%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	83%	17%	0%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	45%	27%	9%	0%	18%	11
Etujärjestö - työnantajat	35%	47%	6%	6%	6%	17
Yhteensä	17%	40%	35%	4%	4%	219

Nykyinen järjestelmä pienin muutoksin toimii hyvin

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	EOS	Vastaa jia
Ammattikorkeakoulu	9%	30%	45%	16%	0%	44
Ylläpitäjäorganisaatio	4%	11%	55%	26%	4%	53
Ylläpitäjäkunta	18%	29%	36%	18%	0%	28
Muu kunta	24%	33%	35%	4%	4%	46
Maakunta	8%	8%	42%	42%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	17%	67%	17%	0%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	27%	36%	0%	9%	27%	11
Etujärjestö - työnantajat	31%	31%	25%	6%	6%	16
Yhteensä	15%	26%	39%	16%	4%	216

Kuntien, joissa ammattikorkeakoulut sijaitsevat, tulisi vastata suuremmasta osasta rahoituksesta

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	EOS	Vastaa jia
Ammattikorkeakoulu	52%	37%	7%	0%	4%	46
Ylläpitäjäorganisaatio	55%	33%	4%	6%	2%	51
Ylläpitäjäkunta	40%	27%	20%	13%	0%	30
Muu kunta	13%	33%	20%	24%	11%	46
Maakunta	25%	50%	8%	0%	17%	12
Etujärjestö - opiskelijat	33%	33%	17%	0%	17%	6
Etujärjestö - palkansaajat	45%	27%	9%	9%	9%	11
Etujärjestö - työnantajat	53%	20%	7%	13%	7%	15
Yhteensä	41%	33%	11%	10%	6%	217

Kuntien rahoitusvelvollisuudesta luovutaan

Ryhmä	Täysin eri mieltä	Melko eri mieltä	Melko samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	EOS	Vastaa jia
Ammattikorkeakoulu	9%	9%	22%	54%	7%	46
Ylläpitäjäorganisaatio	11%	13%	26%	48%	2%	54
Ylläpitäjäkunta	23%	3%	13%	53%	7%	30
Muu kunta	8%	12%	16%	61%	4%	51
Maakunta	25%	8%	8%	33%	25%	12
Etujärjestö - opiskelijat	0%	0%	50%	50%	0%	6
Etujärjestö - palkansaajat	27%	9%	18%	45%	0%	11
Etujärjestö - työnantajat	0%	7%	13%	60%	20%	15
Yhteensä	12%	9%	20%	53%	6%	225

LIITE 18

Kannatanko tuloksellisuuteen nykyistä enemmän pohjautuvan perusrahoituksen MERKITTÄVÄÄ lisäämistä, jos siirtymäaika on riittävän pitkä ja tuloksellisuusmittareita on riittävästi testattu?

Ryhmä	Kyllä	Ei	En osaa sanoa	Vastauksia
Ammattikorkeakoulu	79%	10%	10%	48
Ylläpitäjäorganisaatio	72%	23%	5%	57
Ylläpitäjäkunta	68%	29%	3%	31
Muu kunta	69%	28%	4%	54
Maakunta	67%	33%	0%	12
Etujärjestö - opiskelijat	67%	17%	17%	6
Etujärjestö - palkansaajat	90%	10%	0%	10
Etujärjestö - työnantajat	72%	22%	6%	18
Yhteensä	72%	22%	6%	236

Liite 19

AMK:ien edustajien (rehtorit, vararehtorit) tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Selkeä omistajuus ja korkeakoulun ulkopuoliset asiantuntijat ylläpitäjähallituksessa. • Päätöksenteko alueen tarpeista, OKM siirtynyt enemmän strategiseen ohjaukseen. • Mahdollisuus useammanlaiselle omistuspohjalle. • Valtakunnallinen koordinaatio sekä strategiaa ja profilointia korostava lähestyminen ovat selviä vahvuuksia. Mahdollistaa myös yksityiset, voittoa tavoittelemattomat toimijat. • Ammattikorkeakoulut ovat autonomisia organisaatioita, joissa osakeyhtiömalli toteutuu parhaiten. • Kuntaomistus takaa oman sijaintialueen sitoutumisen ja siksi alueellisen tehtävän toteuttamiseen on edellytykset. • Tuloksellisuusrahoitus ja kilpailu AMK:jen välillä. Strateginen ote, mikäli toimii "loppuun saakka" eli aidosti palkitaan niitä, jotka toimivat strategisesti ja saavat tuloksia aikaan. • OKM:n tavoitesopimusmenettely on ollut hyvä ja vuosi vuodelta kehittyvä ohjausmalli. • Selkeät tavoitteet ja mittarit. • Selkeä ohjausajataulu (tasokaudet). 	<ul style="list-style-type: none"> • OKM:n ohjauksen poukkoilevuus ja ajoittainen mielivaltaisuus. • Kunnallispolitiikka vaikuttaa aivan liian paljon. • Ohjausjärjestelmä ei tällä hetkellä pysty tukemaan ammattikorkeakoulua, jos ylläpitäjäorganisaatioiden edustajilla ei ole viisautta tehdä amkin tehtävän toteuttamista tukevia, ylläpitäjälle kipeitä rakenteellisen kehittämisen ratkaisuja. Poliittisen järjestelmän heilahduksilla on suuri vaikutus korkeakoulujen kehittämiseen. • Valtiovallan/ministeriön tahtotilan lyhytjänteisyys. 4 vuotta on lyhytaika KK:jen toiminnassa. Koulutusaloja, paikkakuntia, kiinteistöjä koskevat kysymykset/muutokset ottavat aikaa. • Raja ylläpitäjän ja amk:n tehtävissä/työnjaossa. Kahden hallituksen malli ei toimi. • Hajanainen ylläpitojärjestelmä, jossa toissijaiset intressit pääsevät vaikuttamaan päätöksentekoon, jonka johdosta on ollut vaikeaa (ja joskus mahdotonta) tehdä järkeviä rakenteellisia uudistuksia. • Ylläpitäjähallitukset eivät kaikissa tapauksissa edusta riittävästi työ- ja elinkeinoelämän ja korkeakoulutuksen asiantuntijuutta. • Byrokraattinen, monikerroksinen hallintorakenne (kuntayhtymät), joka kuluttaa tuloksiin tähtäävät resurssit. • Tehottomien ja tuloksia tuottamattomien yksiköiden ja rakenteiden ylläpito osin aluepoliittisin perusteluin. • Tulosten osuus rahoituksen määräytymisessä vähäinen.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Toiminta-alueen sitoutuneisuus. • Alueellisten tarpeiden huomioon ottaminen korkeakoulutusta kehitettäessä. • Erilaisten ratkaisujen hyväksyminen tulevaisuudessakin. • Yhteinen ohjausjärjestelmä yliopistojen kanssa. • Saada riittävästi paikallista päätösmahdollisuutta korkeakoululle itselleen. • Oy-tyyppisen toiminnan lisääntyminen ja työelämän mukaan saanti myös omistajiksi. Kansainvälisyyden lisääntyminen kumppanuuksien kautta. • Vahva työelämäkytkentä - AMKien toiminnan ydin on siinä. • Vahva alueellinen TKI-työ. Erilaisten ammattikorkeakoulujen olemassa olon oikeutus: koulutuspainottuneet, TKI-painottuneet (vrt. yliopistot). • Järkevän yhteiskunnallisen työnjaon lisääminen. • Selkeät kansalliset tavoitteet ja sisäisen kehittämisen mahdollisuus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohjausjärjestelmä sekoittaa rakenteellisen kehittämisen tarpeet ja hallintomallin toisiinsa. Rakenteellinen kehittäminen on kyettävä hoitamaan ohjausjärjestelmällä eikä muuttamalla toimivaa hallintoa joksikin huonommaksi. Toinen uhka liittyy siihen, että sopimuskaudet tulevat yhteneviksi hallituskausien kanssa. Korkeakoulupolitiikan pitää olla pitkäjänteisempää kuin 4 vuotta eikä perusasioita saisi muuttaa joka neljäs vuosi. • Suuruuden tavoittelu ei tuota välttämättä hyvää laatua. • Aluepolitiikka ohjaa enemmän kuin koulutus- ja elinkeinopolitiikka. Mennään loppuun hamaan asti vanhoilla rakenteilla niin kauan kuin verorahaa vähänkään on omalle alueelle ja kuntaan saatavissa. • Nopeat ja huonosti harkitut järjestelmän muutokset. • Kuntariippuvuuden merkittävä lisääminen (tiukentuva kuntatalous vaarantaisi amk-talouden) • Rahoituksen epästabilius varsinkin suorassa valtion rahoituksessa. • Reviiriiridat ja entisiin rakenteisiin juuttuminen muutosta pelätessä. • Uhka, että duaalimallin ortodoksisesta soveltamisesta pidetään härkämäisesti kiinni. Yliopistojen ja amkien yhteistyötä pitäisi nyt uskaltaa katsoa riittävän ennakkoluulottomasti, ilman poliittisia intohimoja. • Valtakunnallisten ja alueellisten tavoitteiden ristiriidat, jolloin ammattikorkeakoulut toimivat toisaalta OKM:n ohjauksessa ja toisaalta omistajaohjauksessa. • Ei uskalleta tehdä riittävän rohkeita ratkaisuja, kuten ammattikorkeakoulujen yhdistämisiä.

Liite 20

YLLÄPITÄJÄORGANISAATIOIDEN edustajien (hallituksen jäsenet) tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Vuorovaikutteinen prosessi on vahvuus. Hallintomalleja on useita, joten vastaus riippuu taas mallista/ylläpitäjistä. Kuntayhtymämallin vahvuutena on hyvä yhteys ylläpitäjäkuntiin. • Valtion ohjaus rahoituksella. • Vahva kuntien sitoutuminen. • Ulkopuolinen ylläpitäjähallitus joka voi tehdä vaikeitakin päätöksiä. • Paikallisuus ja päätöksenteko alueella, jolloin alueen tarpeet voidaan ottaa huomioon jouhevasti. • Moniammatillisuus ja -äänisyys. • Mahdollisuus toiminta-alueen elinkeinoelämän edellyttämään koulutuskysyntään vastaamiseen • Kuntatason ylläpitäjien osalla on oltava mahdollisuus vaikuttaa edustuksellisen demokratian keinoin amk-ohjauksessa ja hallinnossa. • Koulutuksen laatu • Eri puolella maata on erilainen tilanne, mikä voidaan huomioida • Demokratia ja toimivat rakenteet. • Alueellisuus ja yritysinnassa toimiminen • Yhteistyö paikallisen ylläpitäjän ja OKM:n välillä. Osakeyhtiömalli ylläpitäjänä ketterä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtion tulosohjauksen järkevyys huomioon ottaen alueelliset erityispiirteet. • Vaateet on monet niin valtakunnan suunnalta kuin alueellisesti. Vaikeita rakenteellisia järjestelyjä on hankalaa tehdä tässä mallissa. • Talouden sidos suhdanteisiin. • Rahoituksen monimutkaisuus. • Ohjaukseen sekaantuu pikkupolitiikointi substanssiohjauksen sijaan. • Etäisyys työelämästä. • OKM:n tuloneuvottelut ovat sirkusta sanan todellisessa merkityksessä • Kuntayhtymät jäykkiä, ei selvää isäntää ja vaikeuttaa rakenneuudistuksia • Valtion tiukahko tulosohjaus, vaikka valtio on toiminnan vähemmistömaksaja. • Hajanaisuus, pienet tehottomat yksiköt ja kaavamaisuus • Ei ohjata tarpeeksi tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen. • Ohjauksen osalta heikkoutena voi pitää ristivetoisuutta. Ohjausta tulee sekä OKM:stä että ylläpitäjältä. Aina nämä ohjaukset eivät ideaalisesti kohtaa. • Aloituspaikkojen aluepoliittinen jako
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteisomistus yliopistojen kanssa luo suuria työnjakomahdollisuuksia kandidaattikoulutuksessa • Toimia joustavasti tilanteen mukaan. Työelämän toiveita seurattava koko ajan. • Resurssien keskittäminen ja kohdentaminen tarkoituksenmukaisimmalla tavalla. • Päätösvallan siirtäminen nykyistäkin enemmän amk-tasolle. • Nykyiselläkin mallilla voidaan kehittää OKM:n roolia siten, että se on amk:n kokonaisresurssipohjan koordinoija. Resurssien on perustuttava todellisiin aluefaktioihin ja niiden kehitykseen. Tuloksellisuusmittarien kehittäminen yhdessä toimijoiden ja työelämän kanssa korostuu. • Mahdollisuus dynaamiseen toimintaan • Kokoaminen suurempiin yksiköihin, osaamisen profilointi ja kokoaminen • Jos esim. yrittäjien osuutta lisätään hallinnossa poliittisen osuuden kustannuksella niin "koneesta" otetaan enemmän irti • Järkevä malli voisi luoda itsenäisemmät ammattikorkeakoulut, joilla on selvästi oma profiili, joka tukee ammattikorkeakoulun lähialueen elinkeinoelämän kehitystä. • Että päästäisiin tehokkaaseen ohjaukseen, jossa on vahva kansallinen ohjaus ja alueellinen sitoutuminen • Antaa kaikkien kukkien kukkia. Ei ole olemassa parasta tai huonointa mallia, ihmiset sen tekevät minkä tekevät. • Aito avautuminen työelämälle. Otetaan työelämän edustajia hallitukseen sekä mahdollisuuksien mukaan omistajiksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Valtionohjauksen lisääminen ml. kuntaliitto • Valtion rahoituksen tason alentaminen • Valtakunnallinen ja paikallinen näkemys eivät kohtaa. • Toiminta byrokraatoituu, responssi toiminnan onnistumisesta tai epäonnistumisesta on liian hidasta. • Tempoileva linja tulevasta muutoksista. Enemmän pitäisi keskittyä oikeaan kehittämiseen kuin hallinnollisiin kikkailuihin. • Taloudellisesti raskaat rakenteet ja vaikuttavuudeltaan heikot yksiköt. • Reuna-alueiden ja pienten kuntakeskusten äänen kuulumattomuus. Lähidemokratian häviäminen. Demokraattisen päätöksenteon läpinäkyvyyden heikkeneminen osakeyhtiömallissa, jossa tulee yritysainsäädännön salassapitopykälät. • Palveluverkon hajanaisuus, josta seuraa tehottomuus ja tuloksettomuus. • Nykyinen malli on vahvasti riippuvainen puoluepolitiikasta. • Niiden merkittävä kahlitseminen ja normiohjauksen liiallinen kiristäminen. Valtion ei pitäisi pohtia pilkun paikkoja, vaan tavoitteita. • Ministeriökeskeisyyden lisääntyminen • Kuntien reviiiruolustus • Kun yksikköhinta on merkittävin rahoituslähde, on tietysti vaarana, että sitä aletaan fiskaalisista syistä kovasti leikkaamaan. • Eri tasoisen päätöksenteon roolin hämärtyminen ja järkevän tuloksenteon edellytysten karkaaminen byrokratian viidakkoon. • Ammattikorkeakoulut irtautuvat liikaa alueellisen tehtävän toteuttamisesta eivätkä enää palvele omaa toimintakenttäänsä ja paikallista elinkeinoelämää.

Liite 21

YLLÄPITÄJÄKUNTIEN edustajien tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen laatu • Vuorovaikutteinen prosessi on vahvuus. Hallintomalleja on useita, joten vastaus riippuu taas mallista/ylläpitäjistä. • Kuntayhtymämallin vahvuutena on hyvä yhteys ylläpitäjäkuntiin, heikkoutena järjestelmän moniportaisuus. • Vahva kuntien sitoutuminen amk-kehittämiseen ainakin pks-seudulla. • Alueellinen näkökulma koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen profiiliin kehittämiseen on vahva nykymallissa. Se tukee maakuntien profiloitumista ja alueiden elinkeinoelämän kehitystä. • Mahdollisuus toiminta-alueen elinkeinoelämän edellyttämään koulutuskysyntään vastaamiseen. • Eri puolella maata on erilainen tilanne, mikä voidaan huomioida. Dialogisuus ministeriön ja amk:n kesken. • Demokratia ja toimivat rakenteet. • Voidaan keskittyä perustehtävään: opetukseen, t&k-tehtävään ja alueelliseen kehittämiseen. • Valtion ohjaus rahoituksella. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ei ohjata tarpeeksi tuloksellisuuteen ja vaikuttavuuteen . • Rahoitusmalli on kuntien taloudelle kestävä. AMK:t lisäävät menojaan samalla kun perusopetus ja lukiot kärvistelevät. Ja kunta maksaa. • Vaateet on monet niin valtakunnan suunnalta kuin alueellisesti. Vaikeita rakenteellisia järjestelyjä on hankalaa tehdä tässä mallissa. • Paikallinen päätöksentekomalli. Se asettaa kehittämisen toissijaiseksi, kun kilpaillaan koulutuspaikkojen pysyvyyden puolesta oman paikallisen kunnan näkökulmasta. Siksi kunnan rahoituksesta ja "omistajaohjauksesta", joksi sitä on myös kutsuttu, tulisi pikaisesti luopua. Suora ohjaus puuttuu valtion taholta. Toivotaan, että alueet itse tekevät toiveiden mukaisia ratkaisua. Tämä "hysyttely" tuntuu väliillä liialliselta. • Hajanaisuus ja pienet tehottomat yksiköt. • Päällekkäisyydet koulutuksessa ja joustamattomuus koulutuspolitiikassa. • Nykyisen järjestelmän suurin heikkous on se, että ko. organisaatiot alkavat elää omaa elämäänsä ja rahan saaminen ohjaa ajattelun pois yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta (syrjäytymisen ehkäiseminen, työmarkkinoille sijoittuminen) Kuntien keskinäinen kisa ja eripura opetuspisteistä. • Valtion liian tiukka ohjauspyrkimys jossa yritetään ylikävellä aluekehitysnäkökulma. • Ohjausta tulee sekä OKM:stä että ylläpitäjältä. Aina nämä ohjaukset eivät ideaalisesti kohtaa. • Liiallinen byrokraattisuus ja hallinnon monitasoisuus.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Kokoaminen suurempiin yksiköihin, osaamisen profilointi ja kokoaminen. • Yhteisomistus yliopistojen kanssa luo suuria työnjakomahdollisuuksia kandidaattikoulutuksessa. • Päätösvallan siirtäminen nykyistäkin enemmän amk-tasolle. • Osakeyhtiöpohja antaa nykyisellään hyvän lähtökohdan. • Nykyiselläkin mallilla voidaan kehittää OKM:n roolia siten, että se on amk:n kokonaisresurssipohjan koordinoija. Resurssien on perustuttava todellisiin aluefaktioihin ja niiden kehitykseen. Tuloksellisuusmittarien kehittäminen yhdessä toimijoiden ja työelämän kanssa korostuu. • Järkevä malli voisi luoda itsenäisemmät ammattikorkeakoulut, joilla on selvästi oma profiili, joka tukee ammattikorkeakoulun lähialueen elinkeinoelämän kehitystä. • Aito avautuminen työelämälle. Otetaan työelämän edustajia hallitukseen sekä mahdollisuuksien mukaan omistajiksi. • Rakenteen uusiminen. • On mahdollisuus luoda aitoja vaikutuksia mittaava järjestelmä (jälkikäteinen arviointimalli--vaikuttaa valmistumisesta 2 vuoden päästä). • Liittoutuminen muiden rahoitus- ja kehittämistoimijoiden kanssa. • Keskitetyn ohjauksen terävöittäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uhkana voi olla etääntyminen todellisuudesta ja paikkakuntien todellisista tarpeista. • Yliopistot nielee kaikki rahat pääsääntöisesti! • Valtakunnallinen kontra paikallinen näkemys eivät kohtaa. • Tempoileva linja tulevista muutoksista. Enemmän pitäisi keskittyä oikeaan kehittämiseen kuin hallinnollisiin kikkailuihin. Siis työrauha alueiden kehittämiseen. • Taloudellisesti raskaat rakenteet ja vaikuttavuudeltaan heikot yksiköt. • Palveluverkon hajanaisuus, josta seuraa tehottomuus ja tuloksettomuus. • Nykyinen malli on vahvasti riippuvainen puoluepolitiikasta. Laatikkoleikkejä on helppo leikkiä ilman kovia indikaattoreita vaikuttavuudesta. Valtion ei pitäisi pohtia pilkun paikkoja, vaan tavoitteita. • Yleinen julkisen talouden tila. • Nykyisen mallin mahdollistamana tehottomien yksiköiden puolustaminen ja säilyttäminen. • Romutetaan se, miksi amk-järjestelmä alunperin rakennettiin.

Liite 22

MUIDEN KUIN YLLÄPITÄJÄKUNTIEN edustajien tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Toistaiseksi alueellista kattavuutta. • Riippumattomuus, kontaktipinta elinkeinoelämään. • Rahoituspohja ja laaja-alaisuus. • Paljon koulutuspaikkoja ja valinnanvaraa. • Paikalliset ja alueelliset tarpeet välittyvät hyvin koulutukseen ja tutkimukseen. • Paikallisen asiantuntemuksen hyväksikäyttö. • Kunnallinen hallinto tuo koulutuksen järjestämiseen paikallisen näkökulman. • Alueellisuus, aluetuntemus, joustavuus ja äkillisiin työmarkkina-tilanteisiin nopea reagointi. • Joustavuus. • Aluetaloudellinen ohjausmahdollisuus. 	<ul style="list-style-type: none"> • Huono läpäisyprosentti on yhteiskunnan rahojen tuhlausta. • Ylläpidetään liikaa ja turhia resursseja, liikaa koulutuspaikkoja. Ylempi AMK-järjestelmä on ihan naurettava: miksi ei voida luoda amk:sta väylää yliopisto-opintoihin? • Yhteistyö yliopistojen kanssa riittämätön. • Sijaintikuntien suuri vaikutusmahdollisuus toimintojen ja aloituspaikkojen järjestelyn osalta ei kaikilta osin vastaa kaikkien maksajakuntien edes maakunnallisia toiveita. • Omistajat, kunnat eivät voi käytännössä mitenkään vaikuttaa AMK:jen toimintaan. • Rahan tuhlaus ja kaksi eri korkean asteen järjestelmää pienessä maassa. • Liiksi keskuskaupunkijohtoista. • Koulutuspolitiikalla tulisi olla nykyistä vahvempi asema ja nykyjärjestelmää puolustetaan liiksi. • Epäterve kilpailu eri yksiköiden kesken. • Ammattikouluverkon hajanaisuus.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Toisen asteen ammatillinen koulutus ja AMK tulisi nivoa samaan hallintoon. • Toimintojen tiivistämiseen ja keskittämiseen parhaiten sopiva järjestelmä. • Todellisten alueellisten ja seudullisten tarpeiden huomioon ottaminen mm. elinkeinoelämän ja kuntien näkökulmasta. • Maakuntien tasa-arvoisempi arvostus. • Nopea reagointi muuttuviin tilanteisiin. • Joustavuuden lisääminen. • Luovutaan turhista rönsyistä ja luodaan entistä vahvempi koulutusjärjestelmä Suomeen. • Koulutuspaikkojen vähentäminen ja sitä kautta kustannusten karsinta. Rahoitusvastuu kokonaan valtiolle. Tai ainakin kunnan voitava vastata vain omien opiskelijoidensa kustannuksista. • Hyvä yhteistyö ministeriön, koulutuksen järjestäjien ja yliopistojen kanssa voisi taata alueiden ja niiden yritysten elinvoiman. • Hallintomallien uudistaminen. • Alueiden kehityksen edistäminen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksipuoliset tehokkuusnäkökulmat voivat viedä amk:lta aluekehittämisen roolin. • Pienenevät ikäluokat. Roikkuminen vanhoissa rakenteissa. • Vahvat itsenäiset rakenteet. • Sanelupolitiikka. • Raha. Raha ei riitä kaikille ja silloin on luovuttava ammattikorkeakoulu-järjestelmästä. • Poliitikoiden/politiikan sotkeutuminen päätöksentekoon. • Kyläpolitiikointi voittaa ja ei uskalleta tehdä uudistuksia AMK-verkkoon. • Valtionhallinnon ohjaus rakenteiden uudistamisessa "hampaaton". • Mahdollinen liika ohjauksen keskittäminen. • AMK:n keskeiset alueelliset koulutus- ja tutkimustavoitteet vesittyvät lähes täysin.

Liite 23

MAAKUNTIEN edustajien tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> Hyvää on se, että omistuspuhjan erilaisuudesta huolimatta tulosneuvottelut käydään OKM:n kanssa. Tämän ohella amk:jen autonomiaa tulee lisätä. Alueellisten tarpeiden huomioiminen tulostehokkuudessa. Alueellinen intressi vahva ja sitoutuminen alueellisen AMK:n kehittämiseen. Aluekehitysvaikutusten mukana olo. Vahva sidostuminen työelämään. Vastuunotto omasta toiminnasta ja tuloksista. Julkinen rahoitus ja kontrolli. Elinkeinoelämäkytkentä. Osakeyhtiöpohjainen malli, jossa kunnat mutta myös elinkeinoelämä on suoraan mukana amk:n hallituksessa sekä yliopistola/yliopistoilla on edustus/äänetön osakas, ohjaa parhaiten amk:n toimintaa. Alueellinen näkökulma tulee riittävästi näkyviin, ja tutkimusresursseja ohjautuu elinkeinoelämän tarpeista amk:lle. Nykyhallista on vaikea löytää vahvuuksia yleensä, toki myönteisiä poikkeuksia löytyy. Käytännössä tietenkin hallinnot ovat jokseenkin tyystin riippuvaisia esittelystä eli rehtorista, jonka todellinen neuvottelukumppani ja "isäntä" on OKM, joka pitelee aloituspaikkojen nyörejä käsissään. 	<ul style="list-style-type: none"> Rahankulun ja omistajuuden erillisyyks. Vaaditaan ehkä liian suuria yksikkökokoja ja korostetaan kaava- maista suuruuden ekonomiaan pohjautuvaa ajattelua. Kytkeä alueen/ kuntien strategioihin on puutteellinen. Kunnat valitsevat päättäjät (hallitukset), mutta rahoitus tulee pää- osin valtiolta. Kuntapäättäjien ja amk-henkilökunnan yhteinen in- tressi on maksimoida valtion rahavirta alueelle. Aina ei etusijalla ole nuorison paras ja hyvä ammattitaito sekä työllistyminen vaan rakenteiden ja virkojen ylläpito. Tämä johtuu siitä, että valta ja rahoitusvastuu ovat eri paikassa, joka johtaa päällekkäisyyksiin ja tehottomuuteen ja kulukurin hölyntymiseen. Työvoiman tarvisijoiden eli elinkeinoelämän edustus puuttuu joh- toelimistä. Samoin laajempaa kokonaisuutta, koko alueen(siis useampien seutujen) työmarkkinan intressiä silmälläpitävät maa- kunnat ovat ulkona amk-hallinnosta. Kuntayhtymä - tyyppinen malli lähtee liikaa alueen omista intres- seistä, paikallinen näkökulma korostuu liikaa ja se johtaa valta- kunnalliseen ylitarjontaan ja päällekkäisyyteen. Opetus- ja tutki- musresurssit jäävät vajavaisiksi. Aloituspaikkapohjainen rahoitus- malli johtaa niin ikään samaan. Kytkeä alueen/ kuntien strategioihin on puutteellinen. Koko työelämää edustavan tilaajan puuttuminen koulutuksen oh- jauksesta. Kunnat ovat yksi työnantaja, valtio toinen - mutta yksi- tyissektori edustaa isoa osaa valmistuvien työpaikoista.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> Muuttamalla rahoitusjärjestelmää tuloksellisuuteen aloitus- paikka-ajattelun sijasta ja ottamalla suuremmat alueyksi- köt/maakuntien yhteistoiminta-alueet koulutuksen järjestämis- alueiksi saadaa suurempi alueellinen vaikuttavuus sekä vah- vemmät amk:t. Tuoda ohjaukseen alueen kuntien/ alueen tarpeista lähtevä elementti tasavertaisena valtakunnallisten tavoitteiden kanssa. Omistaja ohjauksen sisällön kirkastaminen alueellisiin tavoittei- siin. T & K toiminnan ja aluekehitysvastuun voimistaminen. Jos on luottamusta, tällainen public-private -malli (tai kunta- valtio) tarjoaa mahdollisuuksia. Onnistuneen yliopistouudistuk- sen jälkeen autonomiaa myös amk:lle.. Amk:t tulisi kauttaaltaan yhtiöittää tai muodostaa julkisoi- keudellisiksi yhteisöiksi, antaa niille talousautonomia ja oi-keus vielä enemmän maksulliseen koulutukseen ja muuhun omaan tulo-rahautukseen valtion suoritusperusteisen tuen (ensisijaiset hakijat, valmistuneet, työllistyminen, tutkimustulosten yritysso- vellukset) ohella. Hallitukseen maakuntien nimittämät yritysten ja muut asiantuntijaedustajat sijaintipaikkakuntien kunnallispo- liittikkojen kustannuksella. Alueen voimavarojen kokoaminen koulutuksen ja t&k:n kehi- tämiseen. Alue- ja tarveperusteisen tujo-ohjausjärjestelmän edelleen kehittäminen siten, että aluetaloudet vahvistuvat kaikissa maa- kunnissa omaehtoisella tavalla. Yhteistyö elinkeinoelämän ja se- kä opetuksen ja tutkimustoiminnan kanssa tiivistyy entisestään. 	<ul style="list-style-type: none"> Syntyy kahden kerroksen väkeä: kansallisesti vahvasti rahoitetut "huip- pu yliopistot" ja korkeakoulut sekä toisen luokan vähäresursoidut AMK:t, joiden yllä leijuu jatkuva lakkautusuhka. Yo-amk suhteen pitkään jatkuva rajanvedon aiheuttama opiskelijoiden simputtaminen. Paikoilleen juuttuneiden koulutusala johtajien pysyvyys - tulisi laittaa määräaikaikaisiksi kuten heidän työntekijänsä.. Nykyiselle järjestelmälle ei uskalleta tehdä mitään!. Moraalinen hasardi eli amk-järjestelmän ylläpidosta sinänsä tulee itsetarkoitus varsinaisen tehtävän (työvoiman koulutus) kustannuksella. Vaikka opiskelijoiden sisäänottomäärä ei enää täysin ratkaise valtion- apua, vielä enemmän on mentävä tulosten palkitsemiseen. Työnjako yliopistojen kanssa on saatava myös selväksi. Niissä maakunnissa, joista yliopisto puuttuu, amk välttämätön ja tärkeä. Siellä missä hyvä yliopisto, amk voi fokuoittaa vielä enemmän tai jopa puuttua kokonaan. Kaavamaisuus ja etujen ajamiseen perustuva byrokratian kasvu. Yhteis- työ yliopistojen kanssa ei toimi. Kuntayhteis-työn puute järjestäjäpaik- kakunnilla. Julkisen rahoituksen riittävyys. Irtaantuminen alueiden tarpeista. Tämä tapahtuu valtiollistamalla omistus ja rahoitus. AMK:t ovat merkittäviä aluekehittäjiä tutkimuksella, kehitystoiminnalla ja koulutuksella. Ehkä jotakin voi olla, luulisin kuitenkin ettei ole. AMK:n hallinnossa ja johdossa on järjeviä ihmisiä.

Liite 24

ETUJÄRJESTÖJEN edustajien tiivistetyt avoimet vastaukset

Nykyisen AMK-järjestelmän ohjausjärjestelmien ja hallintomallien...

Vahvuudet	Heikkoudet
<ul style="list-style-type: none"> • Vaikka oppilaitosten määrää vähennetään, toteutuu alueellinen mahdollisuus kouluttautumiseen. Näin tuleekin olla, pääkaupunkikeskeisesti ajattelella Suomi ei säilytä kilpailukykyään Euroopassa. • Alueelliset tarpeet tulevat nykyjärjestelmässä hyvin esille. • Vastuunotto omasta toiminnasta ja tuloksista. • Mahdollisuus kiinnittyä alueen/kuntien strategisiin tavoitteisiin ja edistää niitä. vapaa hakeutumisosoikeus - mikä ei edellytä ylläpitämällä toimiaukseen • Nykyiset vaihtoehtoiset ylläpitomallit tuottavat kirjoa amk-koulutukseen. Hajautetut ratkaisut ehkäisevät suurten virheiden tekemistä ja luovat pohjaa alueellisten tarpeiden huomioinnon-tamisella. • Nykyisessä mallissa myös kunnilla on ohjausvaikutusta - tämä vahvuus oikein käytettynä, mutta väärin käytettynä suurin heikkous. • Nykyisellään okm pystyy neuvotteluissa hyvin asettamaan tavoitteita ja vaateita rahoituksen keinoin. • Parhaimmillaan mahdollistaa ammattikorkeakoulun ja paikallisten yritysten vahvan yhteistyön (myös governnanssissa). • Pitkäjänteisyys rahoituksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppilaitoskohtainen laaja itsenäisyys . Siksi tarjolla on samoja oppilinoja "naapurioppilaitoksissa" ja kilpailevat keskenään. Oppilaitosten yhteistyötä tulisi lisätä, jotta olisi mahdollista suorittaa perusopinnot ns. lähioppilaitoksessa ja valita ammattiopintoja kaukaisemmistakin oppilaitoksista. • Amk hallinnon kahden hallituksen malli heikentää opetustehtävää sekä korkeakoulun itsehallintoa ja on byrokraattisesti jäykkä. Myös opiskelijoiden sekä henkilökunnan vaikutusmahdollisuus korkeimmassa hallintoelimityksessä on "puolittaista". • Alueellinen heikko mielenkiinto rahoitukseen. • Ylläpitäjät tekevät liikaa aluepolitiikkaa, ei koulutuspolitiikkaa eli AMK:t eivät ole tietyllä autonomisilla. Rahoitus ei kannusta toiminnan kehittämiseen ja nopeampaan valmistumiseen. • Kuntien mahdollisuudet omistajina ja rahoittajina vaikuttaa asioihin on liian heikko. • Pahimmillaan kuntapolitiikan kiistakysymykset korostuvat governnanssissa kilpailukyky- ja osaamisenäkökulmien tarkastelun sijaan. • Ylläpitäjärahoitus kannustaa toiminnan volyymin kasvattamiseen, koska kilpaillaan valtakunnallisesta rahoitusresurssista. Riski tehottomuuteen ja yliresurssointiin Kaikki kunnat rahoittavat, osin tietämättään alueellista kilpailua, joka on johtanut osittain tehottomuuteen ja turhiin investointeihin ja rekrytointeihin. • Työllisyysmittari puuttuu kokonaan. Aluepolitiikka asetettu ykkös-sijalle.
Mahdollisuudet	Uhat
<ul style="list-style-type: none"> • Yhteinen ja selkeä omistajapohja kaikkiin amk:hin. Joko Oy tai säätiöomistajana. • Valtion rahoitus ja valtakunnallinen ohjaus yhdistettynä vahvaan paikalliseen näkemykseen koulutustarpeista. Ammattikorkeakoulut kouluttavat pääasiassa omalle vaikutusalueelleen. • Valtion rahoitus ja työllisyyspohjainen kolmikantainen tulostarkastelu. • Uudet yhteistyömallit • Jos ylläpitäjähallintoon saadaan riittävä asiantuntemus ja päättävältä, niin ammattikorkeakoulusta voi kehittyä alueen elinkeinoelämän todellinen kehittäjä. • Kannustetaan keskittymään valtakunnallisesti mielenkiintoisiin alueisiin. • Työelämäyhteistyön merkittävä vahvistaminen on se mahdollisuus, jolta pohjalta ammattikorkeakouluilla voivat rakentaa uusia ratkaisuja. Yksiköiden/toimipisteiden tulevaisuutta mietittäessä "markkinarako" löytyy nimenomaan työelämän vahvasta sitoutumisesta yhteistyöhön. • Tasapaino rahoituksen ja ohjauksen välillä. • Saada kuntien rooli omistajina ja rahoittajina kasvamaan. • Nyt on hyvä katsoa yliopisto -puolelle ja pohtia pitkän kehityksen tulosta. Sieltä kannattaa katsoa mallia hallinnon järjestämisestä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksittäisen oppilaitoksen etuun keskittymisen. Yliopistojen kanssa samalle sektorille laajentuminen(Ylempi AMK - tulee toteuttaa vain harkiten). • Valtionhallinnon tapa katsoa asioita vain keskusjohtoisesti. • Ammattikorkeakoulujen perusrahoitus on tosiasiallisesti supistunut jo vuosia. Rahoitus ei tunnista kaikkia amk:n tehtäviä (t&k). • Tutkinnot voivat eriytyä liiaksi niin, ettei niitä enää tunnista amk-tutkinnoiksi • Tehottomuus. Resurssit menee hukkaan samalla, kun käytettävissä olevat julkisen sektorin resurssit vähenevät ja globaali kilpailu edellyttäisi osaamisen tason nostamista. • Pyrkimys yliopistoiksi. • Liian kapea alueellinen tarkastelukulma, joka johtaa nurkkakuntaisuuteen, tehottomuuteen ja resurssien haaskuuseen koulutuksen laadun kustannuksella. • Muiden kuin koulutuksellisten asioiden ympäröiminen niiden tehtäväksi ja kilpailu tiedeyliopistojen kanssa. • AMK-kenttä näivetty, koska ei osata/haluta uudistaa. • AMK kuntatalouden jatkeena.